

חוברת תרגול – מסע פנימה: קטעי חורף והתבוננות עצמית

מהדורה למורה | עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הרעיון המרכזי והמסר של כל סוגת טקסט באתר (מאמר הגות, שיר, סיפור, מכתב, יומן, משל)
- להרחיב אוצר מילים מתוך המילון הקטן שבכל קטע ולהשתמש במילים בהקשר נכון
- לזהות ולהסביר לשון ציורית (דימוי, מטאפורה, האנשה) בקטעי החורף
- לתרגל כתיבה אישית ורפלקטיבית בעקבות דוגמאות מהאתר, מתוך כבוד לפרטיות ולרגשות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – הבנת הנקרא

- 1. א – להאט ולהקשיב לעצמנו
- 2. א – לאדמה שאוספת כוח מתחת לפני השטח
- 3. א – השורשים מתארכים בחושך ושותים מים
- 4. א – גחלים חמות מתחת לאפר
- 5. א – חזק, רועש ונוטה להגזים

חלק ב' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – מילים מהמילון הקטן

- 1. פקעת
- 2. כלנית
- 3. אפר
- 4. ביקורתי

חלק ג' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – כתיבה וחשיבה

- 1. יש להסביר שהאטה היא זמן של אגירת כוח ולא חוסר מעש, בדומה לאדמה שאוספת כוח מתחת לפני השטח.
- 2. כי רוב הצמיחה מתרחשת בפנים, לפני שרואים אותה מבחוץ, וזה לוקח זמן.
- 3. תשובה אישית בהשראת הדוגמאות בקטע, למשל: 'זה היה קשה ועדיין ניסית'
- 4. גם כשנדמה שאין כוח, נשאר בפנים חום קטן (גחלת) שאפשר להחיות בעדינות ובסבלנות.
- 5. סקרנות, סבלנות ואומץ.

חלק ד' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – היכרות עם השירים

- 1 – ד (גם בחורף משהו בפנים ממשיך להתחזק)
- 2 – ג (גם בחושך יש בנו מקורות אור)
- 3 – א (שקט רך שמאפשר לנשום ולהיות עצמנו)
- 4 – ב (שייכים לז'אנר שירה בדף הקטעים)

חלק ה' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – נכון או לא נכון

- 1. לא נכון – הצמיחה בשיר סמויה, ולא נראית מיד מבחוץ
- 2. נכון – השיר מתאר זיכרונות, קשרים ומילים טובות כמקורות אור
- 3. לא נכון – מדובר בשקט רך שעוזר לנשום ולחזור להיות רגועים

חלק ו' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – זיהוי נושאים

- 1. א – צמיחה סמויה
- 2. א – זיכרונות, קשרים ומילים טובות

חלק ז' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – הבנת דימויים

- 1. חורף
- 2. חושך

חלק ח' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – הבנת הסיפורים

- 1. א – סערה וגשם חזק
- 2. א – התיישב ליד החלון וכתב במחברת
- 3. ב – שענפים ושתילים נפלו בסערה
- 4. ב – השכנים בבניין
- 5. א – השתקפות והסתכלות פנימה
- 6. א – רגע של עצירה או שקט מוביל לגילוי פנימי

חלק ט' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – דמויות, אירועים ומסרים

- 1 – ג (מגלה שקט ומחשבה כשאין אינטרנט)
- 2 – ד (מתקנים יחד עם השכנים את הגינה אחרי הסערה)
- 3 – א (עוצרת ומסתכלת על עצמה מזווית אחרת)
- 4 – ה (מסמלים שלא הכול נהרס ואפשר להתחדש)
- 5 – ב (מקום לכתוב מחשבות בלי מסכים)

חלק י' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – מסר, השוואה וכתיבה

1. תשובה לדוגמה: איתי מגלה שאפשר לקום ולהתחזק אחרי נזק, ושעזרה הדדית חשובה; עידו מגלה שאפשר ליהנות משקט ולהקשיב למחשבות שלו.
2. תשובה לדוגמה: שלולית היא כמו מראה קטנה שמשקפת את הדמות ומאפשרת לה להסתכל על עצמה מזווית אחרת, כמו שהסיפור עוסק בהסתכלות פנימה.
3. קריטריונים: תיאור רגע אישי, חיבור לרעיון של עצירה או הסתכלות מחדש, שפה ברורה.

חלק י"א – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – הבנה ראשונית

- 1. א – לראות את הדרך ולקבל קשיים
- 2. א – תשומת לב לרגעים קטנים
- 3. א – תשומת לב וכתיבה

חלק י"ב – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – מאפייני הז'אנר

- 1 – ב (מכתב לעצמי)
- 2 – א (יומן)
- 3 – ד (מכתב לעצמי)
- 4 – ג (יומן)

חלק י"ג – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – השלמה וסדר

- 1. קשיים

חלק י"ד – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – הבנת הסיפור

- 1. ב – הוא לא רצה לפספס כלום
- 2. ג – הינשוף

חלק ט"ו – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – עובדות מהסיפור

- 1. נכון – כך מסופר בתחילת הסיפור.
- 2. לא נכון – עם הזמן המזון אזל והוא הרגיש מותש.

חלק ט"ז – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – השלמת מילים

- 1. בזבוז
- 2. כוח

חלק י"ז – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – דמויות וסדר האירועים

- 1 – ב (הצעיר שסירב לישון בהתחלה)
- 2 – ד (הכינה מאורה חמימה וחיבקה את הדובון)
- 3 – א (הסביר שמנוחה איננה בזבוז)
- 4 – ג (אסף אגוזים לקראת החורף)

חלק י"ח – פרק 6 • סיכום: לשון ציורית וכתיבה יוצרת על המסע פנימה – מושגי יסוד בלשון ציורית

- 1 – ד (השוואה בעזרת מילת קישור כמו 'כמו' או 'כאילו')
- 2 – ג (נתינת תכונות של אדם לדבר שאינו אדם)
- 3 – ה (השוואה ישירה, בלי מילת קישור)
- 4 – א (הרעיון או הלקח שסיפור או משל מלמדים)
- 5 – ב (שימוש במילים כדי ליצור תמונה בדמיון הקורא)

חלק י"ט – פרק 6 • סיכום: לשון ציורית וכתיבה יוצרת על המסע פנימה – זיהוי לשון ציורית בקטעים

- 1. א – האנשה
- 2. א – דימוי
- 3. ב – ציוץ ציפור בתוך רעש רחוב
- 4. א – מטאפורה
- 5. א – דימוי משתמש במילת השוואה כמו 'כמו', ומטאפורה לא

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מציין/ת שם קטע ומנמק/ת בקצרה מתוך הרעיון של הקטע (לא רק 'אהבתי')
- המילה משולבת נכון במשפט חדש, לא רק מועתקת מהמילון
- ניתנת דוגמה מדויקת מתוך אחד הקטעים עם הסבר קצר מה מושווה למה

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לפי מפגשים: שיעור אחד לכל פרק, או לפתוח כל שיעור במעגל בוקר קצר עם קטע אחד מתוך הפרק המתאים
- עבור תלמידים בחנ"מ מומלץ להשתמש בגרסה הפשוטה של הקטעים ולצמצם את מספר שאלות הכתיבה הפתוחות
- לקראת פרק 6 כדאי לתת לתלמידים לבחור קטע אהוב מהחוברת ככתיבה חופשית, כדי לחזק מוטיבציה
- יש לזכור להזכיר את ההערה העדינה של האתר: אין תשובות נכונות או לא נכונות על רגשות, ושיתוף תמיד מרצון

חוברת תרגול – מסע פנימה: קטעי חורף והתבוננות עצמית

❄️ מסע פנימה

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית
2. פרק 2 – שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט
3. פרק 3 – סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי
4. פרק 4 – כתיבה אישית: מכתב ויומן
5. פרק 5 – משל: מנוחה וכוח
6. פרק 6 – סיכום: לשון ציורית וכתיבה יוצרת על המסע פנימה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מסע פנימה: קטעי חורף והתבוננות עצמית

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת יש תרגילים על סיפורים ושירים קצרים על חורף ועל העולם הפנימי שלנו. בכל פרק עובדים על קטע אחר: קוראים, לומדים מילים, ועונים על שאלות. אפשר לעבוד לאט ולפי הסדר.

📖 מילון קטן:

האטה	לעשות דברים לאט יותר, לא למהר
צמיחה סמויה	התפתחות שקורית בפנים ולא רואים אותה מבחוץ
מאמר הגות	טקסט שבו הכותב חושב בקול רם על רעיון או שאלה
משל	סיפור קצר עם מוסר השכל בסוף
דימוי	השוואה בין שני דברים במילים 'כמו' או 'כאילו'
מטאפורה	השוואה בלי מילת השוואה, כאילו שני דברים הם אותו דבר
האנשה	לתת לדבר דומם או לבעל חיים תכונות של אדם
קול פנימי	המחשבות שאנחנו שומעים בתוך הראש שלנו
חוסן	היכולת לקום ולהתחזק אחרי קושי
יומן אישי	כתיבה פרטית על מה שקרה לנו ומה הרגשנו

1 חלק א' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה כדאי לעשות בחורף, לפי הקטע?

א) להאט ולהקשיב לעצמנו ב) למהר יותר בכל פעילות ג) להתעלם מהעונה

ד) לצאת הרבה יותר מהבית

2. עם מה הקטע משווה את מה שקורה בתוכנו בחורף?

א) לאדמה שאוספת כוח מתחת לפני השטח ב) לציפור שעפה דרומה ג) לשמש הקיצית

ד) לרוח חזקה

3. מה קורה מתחת לפני הקרקע בחורף?

א) השורשים מתארכים בחושך ושותים מים ב) הכול קפוא ואין תנועה ג) הפרחים פורחים מיד

ד) הצמחים מתים לגמרי

4. מה נשאר אחרי שהאש כבתה?

א) גחלים חמות מתחת לאפר ב) עשן בלבד ג) קרח ד) כלום לא נשאר

5. איך הקול הביקורתי נשמע בתוכנו?

א) חזק, רועש ונוטה להגזים ב) שקט כמו ציוץ ציפור ג) חבר טוב ועדין ד) קול שאינו קיים

2 חלק ב' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – מילים מהמילון הקטן

השלימו את המילה החסרה.

1. חלק של צמח ששומר מזון מתחת לאדמה נקרא _____

2. פרח אדום שפורח בחורף בארץ נקרא _____

3. האבקה האפורה שנשארת אחרי שריפה נקראת _____

4. אדם שתמיד מחפש טעויות אצל אחרים נקרא _____

3 חלק ג' – פרק 1 • מאמרי הגות: החורף כהזמנה להאטה ולצמיחה פנימית – כתיבה וחשיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה הכוונה במשפט 'האטה אינה עצלות' מתוך הקטע 'החורף לא ממהר'.

2. לפי הקטע 'מתחת לאדמה', למה כדאי להיות סבלניים עם עצמנו?

3. כתבו משפט אחד שהקול המעודד (הקול השני) יכול לומר לכם אחרי כישלון קטן.

4. הסבירו את הדימוי של ה'גחלת' לימים שבהם אין לנו כוח או חשק.

5. לפי הקטע 'מסע בלי מזוודה', אילו שלוש תכונות דרושות למסע אל עצמנו?

4 חלק ד' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – היכרות עם השירים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עץ בחורף	___	**א.** שקט רך שמאפשר לנשום ולהיות עצמנו
2. פנס קטן	___	**ב.** שייכים לז'אנר שירה בדף הקטעים

3. שקט	___	**ג.** גם בחושך יש בנו מקורות אור
4. שלושת השירים	___	**ד.** גם בחורף משהו בפנים ממשיך להתחזק

5 חלק ה' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השיר 'עץ בחורף' עוסק בצמיחה שרואים מיד מבחוץ	☐	☐
2	השיר 'פנס קטן' מדבר על מקורות אור פנימיים כמו זיכרונות וקשרים	☐	☐
3	השיר 'שקט' מתאר שקט שמפחיד ומבלבל	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – זיהוי נושאים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. על מה מדבר השיר 'עץ בחורף'?

א) צמיחה סמויה ב) מסע בלי מזוודה ג) חום פנימי ד) קולות פנימיים

2. מה נותן אור כשחשוך, לפי השיר?

א) זיכרונות, קשרים ומילים טובות ב) רק שמש חזקה ג) רק נרות דולקים ד) אין שום מקור אור

7 חלק ז' – פרק 2 • שירה: תמונות של אור, צמיחה ושקט – הבנת דימויים

השלימו את המילה החסרה.

1. בשיר 'עץ בחורף', גם בתקופת _____ משהו בתוכנו ממשיך להתחזק

2. השיר 'פנס קטן' מזכיר שגם ב _____ יש בנו מקורות אור

8 חלק ח' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – הבנת הסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה לא היה אינטרנט לעידו?

א) סערה וגשם חזק ב) הוא שכח לשלם ג) המחשב התקלקל ד) הוא כיבה אותו בכוונה

2. מה עשה עידו בלי אינטרנט?

א) התיישב ליד החלון וכתב במחברת ב) הלך לישון מיד ג) יצא לשחק בחוץ בגשם

ד) התקשר לחברים בטלפון

3. מה ראו איתי ורוני בבוקר ברחוב?

א) שהכול נראה רגיל ב) שענפים ושתילים נפלו בסערה ג) שאין חשמל בבית ד) שירד שלג

4. מי עזר לתקן את הגינה?

א) רק הם לבד ב) השכנים בבניין ג) גנן מקצועי ד) אף אחד

5. על מה מספר הסיפור 'שלולית'?

(א) השתקפות והסתכלות פנימה (ב) מסע לחו"ל (ג) תחרות ספורט (ד) בניית בית חדש

6. מה דומה בשלושת הסיפורים?

(א) רגע של עצירה או שקט מוביל לגילוי פנימי (ב) כולם קורים בקיץ החם (ג) בכולם יש תחרות בין ילדים (ד) כולם מסתיימים בעצב

9 חלק ט' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – דמויות, אירועים ומסרים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עידו	___	**א.** עוצרת ומסתכלת על עצמה מזווית אחרת
2. איתי ורוני	___	**ב.** מקום לכתוב מחשבות בלי מסכים
3. הדמות בסיפור 'שלולית'	___	**ג.** מגלה שקט ומחשבה כשאין אינטרנט
4. השורשים באדמה ('אחרי הסערה')	___	**ד.** מתקנים יחד עם השכנים את הגינה אחרי הסערה
5. המחברת של עידו	___	**ה.** מסמלים שלא הכול נהרס ואפשר להתחדש

10 חלק י' – פרק 3 • סיפורים קצרים: רגעים של גילוי עצמי – מסר, השוואה וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. השוו בין איתי ('אחרי הסערה') לעידו ('כשהאינטרנט נפל') - מה כל אחד מהם מגלה ברגע של שקט או משבר?

2. לדעתכם, למה בחרה הכותבת לקרוא לסיפור 'שלולית'? הסבירו בהתייחס להשתקפות ולהסתכלות פנימה.

3. כתבו פסקה קצרה על רגע שבו עצרתם, שתקתם או הסתכלתם על משהו מזווית אחרת - וגיליתם בו משהו חדש.

11 חלק י"א – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – הבנה ראשונית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עוזר לנו מכתב לעצמנו?

א) לראות את הדרך ולקבל קשיים ב) לשכוח את העבר לגמרי ג) להתחרות בחברים

ד) לכתוב שיעורי בית מהר יותר

2. במה עוסק הקטע 'יומן של יום גשום'?

א) תשומת לב לרגעים קטנים ב) תחרות ספורט בין חברים ג) בניית בית חדש

ד) מתכון לעוגת שוקולד

3. מה עוזר לגלות רגעים טובים ביום גשום?

א) תשומת לב וכתיבה ב) שינה ארוכה כל היום ג) צפייה בטלוויזיה ד) משחק במחשב

12 חלק י"ב – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – מאפייני הז'אנר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פונה אל 'אני' שלנו בלשון אישית וחמה	____	**א.** יומן
2. נכתב בדרך כלל יום אחר יום	____	**ב.** מכתב לעצמי
3. יכול לכלול עידוד וחיזוק לקראת העתיד	____	**ג.** יומן
4. עוזר לשים לב לפרטים קטנים שקרו באותו יום	____	**ד.** מכתב לעצמי

13 חלק י"ג – פרק 4 • כתיבה אישית: מכתב ויומן – השלמה וסדר

השלימו את המילה החסרה.

1. מכתב לעצמנו עוזר לנו לקבל _____ ולזכור שאנחנו ממשיכים לצמוח.

14 חלק י"ד – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – הבנת הסיפור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הדובון לא רצה לישון?

א) הוא פחד מהחושך ב) הוא לא רצה לפספס כלום ג) הוא לא היה עייף בכלל

ד) הוא רב עם הדובה הזקנה

2. מי דיבר עם הדובון ביער?

א) הסנאי ב) הציפורים ג) הינשוף ד) הדובה הזקנה

15 חלק ט"ו – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – עובדות מהסיפור

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדובה הזקנה הכינה מאורה עמוקה וחמימה לקראת החורף.	☐	☐
2	הדובון נהנה מהחורף לאורך כל הזמן בלי להתעייף.	☐	☐

16 חלק ט"ז – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בתחילת הסיפור אמר הדובון: "לישון כל החורף? איזה _____ !"

2. הינשוף אמר לדובון: "מי שנח אוסף _____ לאביב"

17 חלק י"ז – פרק 5 • משל: מנוחה וכוח – דמויות וסדר האירועים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הדובון	___	**א.** הסביר שמנוחה איננה בזבוז
2. הדובה הזקנה	___	**ב.** הצעיר שסירב לישון בהתחלה
3. הינשוף	___	**ג.** אסף אגוזים לקראת החורף
4. הסנאי	___	**ד.** הכינה מאורה חמימה וחיבקה את הדובון

18 חלק י"ח – פרק 6 • סיכום: לשון ציורית וכתיבה יוצרת על המסע פנימה – מושגי יסוד בלשון ציורית

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** הרעיון או הלקח שסיפור או משל מלמדים
2. האנשה	___	**ב.** שימוש במילים כדי ליצור תמונה בדמיון הקורא
3. מטאפורה	___	**ג.** נתינת תכונות של אדם לדבר שאינו אדם
4. מוסר השכל	___	**ד.** השוואה בעזרת מילת קישור כמו 'כמו' או 'כאילו'
5. לשון ציורית	___	**ה.** השוואה ישירה, בלי מילת קישור

19 חלק י"ט – פרק 6 • סיכום: לשון ציורית וכתיבה יוצרת על המסע פנימה – זיהוי לשון ציורית בקטעים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. הגשם 'מתופף' כאילו הוא אדם שמנגן - איך קוראים לזה?

א) האנשה ב) חריזה ג) מוסר השכל ד) מילון קטן

2. יש כאן מילת 'כמו' שמשווה בין אדם למדורה - איזו לשון ציורית זו?

א) דימוי ב) האנשה ג) מוסר השכל ד) שאלה

3. למה מדמים את הקול השני?

א) רעש של רחוב ב) ציוץ ציפור בתוך רעש רחוב ג) הר גבוה ד) מבחן קשה

4. הפקעת נקראת 'מחסן' בלי מילת השוואה - מה זה?

א) מטאפורה ב) חריזה ג) מוסר השכל ד) שאלה רטורית

5. מה שונה בין דימוי למטאפורה?

א) דימוי משתמש במילת השוואה כמו 'כמו', ומטאפורה לא ב) אין הבדל ביניהם

ג) מטאפורה מתאימה רק לשירים עצובים ד) דימוי משתמש תמיד בבעלי חיים

כרטיס יציאה

אילו שני קטעים מהאתר הכי דיברו אליי, ולמה?

איזו מילה חדשה מהמילון הקטן למדתי, ואיך אשתמש בה במשפט משלי?

אילו דוגמה אחת ללשון ציורית (דימוי, מטאפורה או האנשה) אני יכול/ה להסביר במילים שלי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀